

VENDIM
Nr. 120, datë 10.7.2024

**AUTORIZIM I NDIHMËS SHTETËRORE “FONDI PËR NDËRMARRJET
MIKRO, TË VOGLA DHE TË MESME PËR VITIN 2024”**

Komisioni i Ndihmës Shtetërore me pjesëmarrjen e:

- Z. Blendi Gonxhja kryetar;
- Znj. Mimoza Dhëmbi anëtare;
- Znj. Brikena Qela anëtare;
- Znj. Keida Qirko anëtare;
- Z. Ahmet Maçellari anëtar,

Në mbledhjen e tij të radhës të datës 10.7.2024, në Ministrinë e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit në bazë të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, mori në shqyrtim njoftimin e skemës së ndihmës shtetërore të njoftuar nga Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve (AIDA) e mbështetjes me grante nga buxheti i shtetit për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme.

I. Procedura

1. Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve (AIDA), me shkresën nr. 903/1, datë 2.7.2024 ka njoftuar skemën e ndihmës shtetërore “Fondi për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme për vitin 2024”. Në bazë të nenit 20, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, Komisioni i Ndihmës Shtetërore vlerëson skemën e ndihmës shtetërore, në bazë të planit të ndihmës shtetërore të sipërpërmendur.

II. Përshkrimi i masës

2. *Qëllimi*: akordimi i granteve synon mbështetjen e projekteve që nxitin rritjen e konkurrueshmërisë së tyre, zhvillimin e produkteve dhe shërbimeve, inovacionin dhe rinovimin e teknologjisë, zhvillimin e biznesit kreativ, si dhe mbështetjen e grave sipërmarrëse me qëllim nxitjen drejt eksportit.

Në zbatim të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 466, datë 30.7.2021, “Për miratimin e strategjisë së zhvillimit të biznesit dhe investimeve dhe të planit të veprimit për periudhën 2021–2027”, si dhe në zbatim të ligjit nr. 43/2022, “Për zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme” është përcaktuar se me qëllim mbështetjen dhe zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme, krijohet fondi për zhvillimin e ndërmarrjeve, i cili financohet nga buxheti i shtetit. Fondi përdoret për dhënien e granteve për NMVM-të, me qëllim zbatimin e programeve që synojnë rritjen e konkurrueshmërisë, artizanatit, zhvillimin e të mësuarit rreth ndërmarrjes, zhvillimin e produkteve dhe shërbimeve të reja si rezultat i kërkim-zhvillimit, zhvillimin e aftësive të ndërmarrjes, inovacionin, rinovimin e teknologjisë, ndërkombëtarizimin e zhvillimin e NMVM-ve dhe mbështetjen e grave sipërmarrëse. Fondi për zhvillimin e ndërmarrjeve administrohet nga Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve (AIDA) ka ndërmarrë iniciativën për hartimin e këtij projektvendimi për vitin 2024.

3. *Baza ligjore e planit të ndihmës*: plani i ndihmës shtetërore mbështetet në paragrafin 2, të nenit 9, të ligjit nr. 43/2022, “Për zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme” dhe VKM-së nr. 408, datë 19.6.2024, “Për përcaktimin e masës së përfitimit, kriterëve dhe kushteve të veçanta të përfitimit për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme për vitin 2024”.

4. *Kohëzgjatja*: skema e ndihmës do të zbatohet gjatë vitit 2024.

5. *Dhënësi i ndihmës*. Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit.

6. *Autoriteti përgjegjës për zbatimin e masës*: Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve (AIDA).

7. *Përfituesit*: përfitues janë të gjithë aplikantë përfitues të kategorisë ndërmarrje mikro, e vogël dhe e mesme. Aplikuesit për përfitimin e fondit plotësojnë kriteret e përgjithshme të përcaktuara

në pikën 5 të ligjit nr. 43/2022 “Për zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme”, si dhe kriteret e veçanta të lidhura me projektplanin e biznesit, si më poshtë:

- përputhshmërinë e planit të biznesit me objektin dhe qëllimet e dhënies së fondit, duke pasur në fokus nxitjen drejt eksportit dhe forcimin e aftësive të NMVM-ve, lidhur me shërbimet dhe produktet për një treg të qëndrueshëm;

- saktësinë dhe objektivitetin e planit të biznesit, elemente të cilat identifikohen nëpërmjet rezultateve të matshme nga realizimi i tij;

- përshkrimin e aktiviteteve që do të realizohen, i cili duhet të jetë i detajuar dhe i qartë;

- qartësinë e përshkrimit të impaktit dhe rezultateve të matshme;

- të dhëna konkrete që aktivitetet e ndërmarrjes rritin numrin e të punësuarve;

- të dhëna konkrete dhe të argumentuara për impaktin pozitiv mjedisor.

8. *Shtrirja sektoriale dhe territoriale*: projekti do të zbatohet në territorin e Republikës së Shqipërisë në të gjithë sektorët e ekonomisë.

9. *Forma dhe vlera e ndihmës*:

- Skema e mbështetjes financiare për shpenzimet korrente të programit ekonomik (04130) “Mbështetje për zhvillimin ekonomik” të Ministrisë së Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit, është në vlerën 100 000 000 (njëqind milionë) lekë. Fondi mbulon 100% të kostove të miratuara, por jo më shumë se 2,500,000 (dy milionë e pesëqind mijë) lekë.

- Skema e mbështetjes financiare për shpenzimet kapitale, që përdoret për mbështetjen e projekteve të investimeve, të programit ekonomik (04130) “Mbështetje për zhvillimin ekonomik” të Ministrisë së Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit është në vlerën 51 830 000 (pesëdhjetë e një milionë e tetëqind e tridhjetë mijë) lekë, ndarë si më poshtë vijon:

- projekte për inovacionin, në vlerën 15 000 000 (pesëmbëdhjetë milionë) lekë, mbulon 100% të kostove të miratuara, por jo më shumë se 1 000 000 (një milion) lekë;

- projekte për konkurrueshmërinë, në vlerën 21 830 000 (njëzet e një milionë e tetëqind e tridhjetë mijë) lekë, mbulon 100% të kostove të miratuara, por jo më shumë se 1 500 000 (një milion e pesëqind mijë) lekë;

- projekte për *start-up*-et, në vlerën 10 000 000 (dhjetë milionë) lekë, mbulon 100% të kostove të miratuara, por jo më shumë se 800 000 (tetëqind mijë) lekë;

- projekte në mbështetje të artizanatit, në vlerën 5 000 000 (pesë milionë) lekë, mbulon 100% të kostove të miratuara, por jo më shumë se 800 000 (tetëqind mijë) lekë.

III. Vlerësimi i ekzistencës së ndihmës shtetërore

10. Komisioni i Ndihmës Shtetërore vlerëson nëse plani i ndihmës shtetërore përbën ndihmë shtetërore në kuptim të nenit 4, pika 1, e ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, pra nëse plani ofron një avantazh ekonomik për ndërmarrje, të cilat kanë një ndikim të mundshëm në konkurrencë dhe tregtinë midis shteteve anëtare, që nuk do të ishte përfituar në kushte normale të tregut.

11. Neni 4, pika 1, e ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, përcakton se:

“Përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj, ndalohet çdo ndihmë e dhënë nga burimet shtetërore, në çfarëdolloj forme e cila, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, shtrembëron ose kërcënon të shtrembërojë konkurrencën duke dhënë përparësi për një ose disa ndërmarrje të caktuara ose për prodhimin e produkteve të caktuara, për aq sa mund të ketë ndikim në plotësimin e detyrimeve të ndërmarrja nga Republika e Shqipërisë në marrëveshjet ndërkombëtare që përmbajnë dispozita të ndihmës shtetërore”.

12. Gjithashtu, neni 71 “Konkurrenca dhe dispozita të tjera ekonomike”, i Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Komuniteteve Evropiane e Shteteve të tyre Anëtare dhe Republikës së Shqipërisë¹ përcakton se:

¹ Ligji nr. 9590, datë 27.7.2006, “Për ratifikimin e “Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Komuniteteve Evropiane e shteteve të tyre Anëtare”.

“Praktikat në kundërshtim me këtë nen vlerësohen në bazë të kriterëve që lindin nga zbatimi i rregullave të konkurrencës të aplikueshme në Komunitet, sidomos në nenet 81, 82, 86 dhe 87 të Traktatit themelues të Komunitetit Evropian dhe instrumenteve interpretuese që përdoren nga institucionet e Komunitetit.”

13. Ligji i ndihmës shtetërore zbatohet vetëm për masat që plotësojnë të gjitha kriteret e përmendura në nenin 4, pika 1, konkretisht: a) burime shtetërore; b) avantazhi ekonomik; c) përzgjedhja; dhe d) efekti në konkurrencë dhe treg.

14. Plan i ndihmës aktivizon burime shtetërore që do të zbatohet nga AIDA financohet me burimet shtetërore, buxheti i shtetit. Skema i jep një avantazh përfituesve në formën e granteve direkte, të cilin ndërmarrjet nuk do ta kishin përfituar në kushtet normale të tregut. Avantazhi i dhënë nga skema është selektiv, pasi do të jepet vetëm për ndërmarrjet të caktuara, të cilat plotësojnë kriteret e përcaktuara në paragrafin 7. Skema mund të shtrembërojë konkurrencën, pasi forcon pozicionin konkurrues të përfituesve të skemës, si edhe ndikon në tregtinë përfshirë dhe ndërkombëtare, si përfitues që operojnë edhe në sektorë në të cilët ekziston tregtia në rajon.

Në këto kushte, Komisioni vlerëson se në bazë të nenit 4, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, plani në shqyrtim është ndihmë shtetërore, e cila është e ndaluar përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj.

IV. Vlerësimi i përputhshmërisë së skemës

15. Komisioni i Ndihmës Shtetërore vlerëson skemën e njoftuar në përputhje me nenin 8, të ligjit nr. 9374/2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, i cili parashikon:

“Ndihma “De minimis” është e lejueshme nëse, pavarësisht nga forma ose qëllimi për të cilin i jepet një ndërmarrjeje, nuk kalon vlerën maksimale për një aktivitet të caktuar, për një periudhë financiare prej tre vjetësh.”

Mbështetur në kreun II, të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 605, datë 31.8.2016, “Për përcaktimin e vlerës maksimale, të kushteve dhe të procedurës për dhënien e ndihmës “De minimis”, vlera maksimale e lejuar e ndihmës, si dhe kushtet për autorizimin e ndihmës përcaktohet si vijon:

1. Ndihma lejohet nëse përmbushen, njëherësh, të gjitha kushtet e mëposhtme:

a) vlera totale e ndihmës dhënë një ndërmarrjeje të vetme nuk i kalon 14.000.000 (katërmëdhjetë milionë) lekë, për një periudhë financiare prej tre vjetësh, e llogaritur në përputhje me kushtet dhe parimet e parashtruara në kreun 3 të këtij vendimi;

b) ndihma është transparente, nëse ekuivalenti bruto i grantit (EBG) mund të llogaritet me saktësi para dhënies së ndihmës, pa pasur nevojë të kryhet një vlerësim risku për konkurrencën, në përputhje me kërkesat dhe parimet e parashtruara në kreun 4 të këtij vendimi.

Në kreun III “Llogaritja e ekuivalentit bruto të grantit”, të VKM-së nr. 605, datë 31.8.2016, përcaktohet se: “1. Granti dhe subvencioni në të holla janë ndihmë transparente”.

Sa më sipër, bazuar në ligjin nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, dhe VKM-në nr. 605/2016, ndihma “De minimis” lejohet, nëse përmbushen kushtet e mëposhtme:

a) vlera totale e ndihmës dhënë një ndërmarrjeje nuk i kalon 14.000.000 (katërmëdhjetë milionë) lekë, për një periudhë financiare prej tre vjetësh. Ky kusht plotësohet duke qenë se ndihma shtetërore për një ndërmarrje është deri në vlerën 2,500,000 (dy milionë e pesëqind mijë) lekë;

b) ndihma duhet të jepet për një periudhë financiare prej tre vjetësh. Kohëzgjatja e skemës, e cila është marrë në shqyrtim, është një vit, duke plotësuar këtë kusht ligjor;

c) ndihma është transparente. Ky kusht plotësohet sepse ndihma jepet në formën e grantit.

Sa më lart, Komisioni vlerëson se plani i ndihmës shtetërore është i lejueshëm në përputhje me nenin 8, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar.

PËR KËTO ARSYE,

Komisioni i Ndihmës Shtetërore, në bazë të nenit 4, 8/1, 22 dhe 31, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar,

VENDOSI:

1. Të autorizojë skemën e ndihmës shtetërore në formën e grantit “Fondi për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme për vitin 2024”, të miratuar me VKM-në nr. 408, datë 19.6.2024, “Për përcaktimin e masës së përfitimit, kritereve dhe kushteve të veçanta të përfitimit për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme për vitin 2024”.
2. Çdo përfitues i ndihmës duhet të nënshkruaj deklaratën e ndihmës “*De-minimis*” dhe të dorëzoj një kopje të deklaratës pranë AIDA.
3. AIDA brenda datës 31 mars të çdo viti të paraqesë raport për impaktin e ndihmës shtetërore gjatë vitit paraardhës financiar. Raportet e zbatimit duhet të përmbajnë informacion të detajuar mbi shpenzimet e bëra dhe produktet e arritura.
4. Të gjitha të dhënat për zbatimin e skemës të ruhen deri në dhjetë vjet, pasi ndihma e fundit individuale të jetë dhënë në kuadër të kësaj skeme.
5. Ky vendim të botohet në Fletoren Zyrtare.

KOMISIONI I NDIHMËS SHTETËRORE

Kryetar: Blendi Gonxhja

Anëtarë: Mimoza Dhëmbi, Brikena Qela, Keida Qirko, Ahmet Mançellari